

rätt, såsom isl. *rétta kvið* betyder »formulera en rättslig utsägo, som den riktigt skall vara». Denna betydelse skulle gifva en ypperlig tydning, men jag finner den ej annars betygd för *rétta* utom detta talesätt *rétta kvið* och hyser sålunda betänklighet mot dess antagande. I *Runverser* s. 260 föreslog jag tolkningen: *Brandr rétt i (h)iagg* 'Brand högg rätt i (adv. 'i stenen')', men dels finner jag ej någon parallell till denna användning af 'i' uti runinskrifter, dels skulle 'högg' bli utan utsatt subjekt, sedan **brantr** föres till det föregående. Då **riti** i alla fall måste ha betydelsen 'ristade', förmodar jag, att det är felristning för ***risti**. Ett fullkomligt motstycke därtill möter B. 93, L. 476, D. II, 115 Räcksta, Uppl., af mig undersökt 1904, på hvars kors står: **usiti riti steina**, hvilket måste betyda: 'Veseti ristade stenarne', enär dels V. annars är bekant som ristare, dels i det föregående den aflidnes söner angifvas som de, som rest stenarne, hvarvid verbet **reisa** användes. Orden **riti** × **iak** antager jag sålunda betyda: »jag ristade». Bugge, *Runverser* s. 254, invänder mot Söderbergs uppfattning af **iak** som »jag», att på 1000-talet runristaren ytterst sällan talar i första personen, och sant är, att blott tre exempel finnas (Gåsinge, L. 925 **uit** × **iak**, Fyrby, D. 8 vo 55 **iak** × **uait**, enl. mig 1898, och Skeninge, undersökt af mig 1893: **purkil** × **krist** 'jag Torkell ristade'), men dessa torde väl ock vara nog att visa, det sådant uttryckssätt kunde förekomma.

Orden **pu rapa kan** öfversätter Söderberg: »du kan tyda» och antager, att bruket af 3 sg. *kann* i st. f. 2 sg. *kant* föranledts af att verbet genom ett ord är skildt från sitt subj. Bugge, *Runverser* s. 254, finner denna tydning sannolik, då Rydqvist I, 330 har ex. på att personmärket -t fattas i 2 sg. äfven i fsv., och jämför L. 333 *raþ þú rúnar* i afseende på bruket *þú*. Noreen, *Altschwedische Grammatik* s. 475, uppgifver dock först för tiden efter 1375 förekomsten af ändelslös 2 sg. i sådana verb som *kunna*, och *Runverser* s. 260 har af mig en tydning föreslagits, som synes tillfredsställande både till form och betydelse, nämligen ett opersonligt *þý rápa kann* »därför kan man tyda».

Huruvida äfven inskriftens andra sats har metrisk form, är tvifvelaktigt, men ordföljden talar därför, hvarför jag med någon tvekan så återgifver den.

Inskriftens transskription till fsv. är alltså följande:

*Hærþrúðr ræisti stæin þænsa æftir sun sinn Smið, dræng góðan, alvitr. Æn
bróðir (h)ans
sitr Garðum Brandr.
Risti iak,
þý ráða kann.*

Öfversättning: Härtrud reste denna sten, mycket klok, efter sin son Smed, en bra karl. Hans broder vistas i Gardarike (Ryssland), Brand. Jag ristade, därför kan man tyda.

29. Gårdby kyrkogård.

Pl. XIX. Fig. 29.

Af Frigeliuss meddelas teckning af ett fragment af en runsten, som jämte runstenen Öl. 28 säges finnas på Gårdby kyrkogård, men nu saknas.

Fragmentets inskrift är — **ina × suni × arnki** —. Det första ordet torde vara att suppleras till [**s**]ina *sina* ack. pl. m. af 'sin'. Det sista är förra delen af ena sonens namn *Arn-*, namnets senare del kan hafva varit **k[iti]**, **k[i]** jfr *arkil*, L. 449.

I fonetisk transskription är inskriften alltså: — [*s*]ina *syni* *Arnk[æll]* — i öfversättning: »— sina söner, Arnkel —».

30. Norra Möckleby kyrkogård.

Pl. XIX. Fig. 30.

Frigelius meddelar i kanten på ett blad med en teckning af »N. Möckleby kyrkia», som synes vara besökt 1749, följande uppgift: »På gårde i Norra Möckleby prostgård ligger ett litet stycke af en Runsten». Uppgiften åtföljes af en teckning, utvisande ett par slingor, som i fragmentets ena ända gå jämnasides men skiljas åt alltmera, ju närmare de komma den andra ändan. Runor äro antydda med lodräta streck.

31. Runstens kyrka.

Pl. XX. Fig. 31.

Litteratur: B. 1056 —. L. 1303 —. Rhezelius, *Monumenta Runica in Ölandia*, koncept n:r 22, utskriften n:r 15. — Frigelius, Handskr. saml. i Kalmar stiftsbibliotek. — Teckningar af H. A. R. Sidén 1874 i ant. top. ark. — Hilfeling, *Resa* 1797, text s. 36. — S. Söderberg, *Runologiska och arkeologiska undersökningar på Öland*, ATS. IX, 2 (1886) s. 20.

Om runstenens plats yttrar Frigelius: »På Runstens kyrkiogård söder om kyrkian. — Ett annat stycke af denna sten skall ligga inuti kyrkian». Nu är runstensstycket inmuradt inuti kyrkan i sakristians norra vägg, sålunda att inskriften är blottad. Runstenens ämne är kalksten. Højden är 1,49 m., bredden nedtill 1,18 m., upptill 1,08 m. Slingans bredd 11—12 cm.

Stenen är mycket skroflig; öfre och högra sidan af stenen afskuren — på senare sidan synes dock öfverst foten af runorna.

Inskriften är bevarad i början och slutet som i B. 1056, där dock ett par felaktigheter förekomma, och är följande:

†††††††††† : †† : †††† : †††† : — — : ††††† . . †††† . †††

Translitteration: **aupbiarn : lit : reisa : stein : — — : hialbi : sialu . has**

Namnet är isl. *Auðbiörn*, Hkr. I, 11, fsv. *Odbernus*, SD. III, 89 (1312 Uppl.).

Transskription: *Auðbiarn lét ræisa stæin* — — *hialpi : sialu . hans*

Öfversättning: *Audbjörn lät resa sten* — — (Gud) hjälpe hans själ!